

A man with a beard, wearing a light blue button-down shirt and dark trousers, stands on a balcony at night. He is looking out over a city skyline, which is illuminated by warm lights. The balcony has a dark metal railing. In the top left corner, there is an orange square containing the word "Proa" in white script. At the bottom, the author's name "JORDI CABRÉ" and the title "Tu amb la nit" are written in white serif font.

Proa

JORDI CABRÉ
Tu amb la nit

JORDI CABRÉ

TU AMB LA NIT

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: setembre del 2025

© Jordi Cabré Trias, 2025.
Publicat d'acord amb Pontas Literary & Film Agency

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions, SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-10488-12-0
DIPÒSIT LEGAL: B. 13.158-2025
Composició: Grup62

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.
En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.
Queda expressament prohibida la utilització o reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb la finalitat d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

I

La nit més fosca de la meva vida és ara, vora aquesta finestra, a les deu del matí.

Al canell encara hi duc l'hora que em batega. Certa, precisa, blindada en acer submergible i inexorable. A aquesta hora les campanes de l'Hospital de Sant Pau salten deu vegades la corda, engalanen la bugada estesa, vibren damunt dels cafès de les terrasses i es fonen amb el creixent enrenou del barri. Aquí, a l'altra banda, en canvi, el dia té posat el despertador quan li toca. Fa un silenci fosc i estricte, porto tota la nit desvetllat en aquest llit foraster que es pregunta qui és aquest foraster. Ventilador al sostre, llum de bombeta, paret de taulons, ombres d'un bosc totalment invisible rere la finestra, això no és Barcelona. Tampoc no és el matí. Als auriculars, John Coltrane fa unes coses amb el saxo que jo no sé entendre però que semblen tenir sentit, i en tot cas ell té un piano esperant-lo. Vetllant-lo enmig de la nit, com un àngel de la guarda. És possible viure enfilat a un solo, és clar. Deixar l'ànima en suspens, provar de caure dret. En dono fe. Però el que ara

em pregunto, vora una finestra a tocar d'un bosc desconegut, és si es pot viure sense acompanyament.

—Bon dia, pare —salta un missatge de text.

Em trec els auriculars, m'incorpo, em poso les ulleres. Si la meva filla diu que és de dia, és que és de dia malgrat que aquí sembli tot el contrari.

—Ei, bona nit! —li indico, des de la penombra.

M'agraden aquests sostres inclinats com de caba-
na de conte, i ser tan lluny, i tenir tant d'espai per a
mi. Una de les grans sorpreses, quan fa unes hores he
arribat a aquesta residència per a escriptors on ens
apleguen, durant el setembre, a deu creadors de tot el
món en una mansió resguardada pels boscos del com-
tat de Columbia —riu Hudson amunt, a dues hores
de Nova York—, és que en aquest primer pis de la
caseta on m'allotjo encara em sobren dues habitacions.
Dues. Com per a dos convidats invisibles. De manera
que he pogut distribuir les meves activitats i pertinen-
ces en espais diferents. És com si hi hagués diversos
jos, i cada habitació l'he poguda adaptar a una versió
diferent de mi. He decidit immediatament que la cam-
bra d'escriure serà la que s'orienta cap a ponent, amb
una finestra que dona al jardí i la casa principal, bres-
solada sota les fulles d'una enorme pomera silvestre;
el dormitori serà l'habitació on soc ara, mirant cap a
llevant, i no hi penso treballar sinó que hi penso viure
perquè la taula la té massa castigada a la paret; el ter-
cer espai, un petit altell amb llit que em vigila des de
ben a prop, encara no ho sé.

—Ah, encara és de nit aquí? —il·lumina el seu text des de l'altra banda.

—Mira.

Li envio dues fotos del dormitori ombrívol, una des del llit i una altra des de dalt de les escales de l'altell, com si fossin dos jos invisibles que es fotografien a distància.

—Aquesta és la teva habitació? —em fa, amb emoticones de cors.

—En tinc tres —li responc.

—A *l'igual* —em posa en dubte, en un llenguatge se suposa que urbà. Ja en té tretze, i sostenidors, i coses de dona i l'argot generacional. Tot i així, em consta que, enmig del catanyol imperant i del flow reaggetoner, a la seva llista musical encara s'hi planta una heroica resistència de l'indie i d'alguns clàssics dels seixanta. De tant en tant, en les meves esporàdiques incursions, els envio reforços perquè no defalleixin.

—T'ho ensenyaré millor quan es faci de dia —li prometo—. Encara falten hores.

—Però... *en plan*... és molt fosc, ara, allà? —canvia momentàniament, suposo que per mandra, al format missatge de veu.

Foto més concreta de la nit rere la finestra, un teló negre sense rastre del cel, ni de les estrelles, ni tan sols del bosc mateix.

—Completament —li responc, com sentint-me'n culpable. Com si la foscor fos jo.

Torna a escriure:

—Aleshores ens veiem als somnis, no?

Faig un segon de pausa. Pessic al cor. Somric.

—I tant que sí —li teclejo quasi com si xiuxiuegés, tal com faria si fos a casa—: bona nit i ens veiem als somnis!

La frase de cada nit, de cada dia del món. Se'm fa estrany haver-la pronunciada a tanta distància, com si fos un codi desubicat. De fet no és la diversió, ni la bellesa, ni tan sols ben bé l'acte creatiu allò que m'ha dut fins aquí: ha estat la crua necessitat. Per una banda, de sortir de casa, anar ben lluny, els nens estaran bé perquè ja són prou autònoms —el gran encara deu dormir la farra d'ahir— i perquè l'ex em farà aquest favor. En quatre anys de solter ja he pogut prendre les mides al pis, al so rústic de les campanes urbanes de Sant Pau, al forner, a la florista, a la lenta desaparició de merceries i bacallaneries, al cerimoniós creixement de les punxes del temple, a les meves pors i les meves manies. Ja puc dir que estic bé sol; em conec tan bé que ja he esdevingut el meu propi barri. Era el moment de començar a plantejar-me alguna expedició a Mart, o com a mínim a les Índies, atrevir-me a passar un mes en terres desconegudes i en una llengua estrangera. Sortir de les coordenades de la ciutat, fer coses que no he fet mai. Com per exemple deixar-me embolcallar pel dens vel nocturn d'aquest casal dels afores del municipi de Ghent, concretament des de l'annex que hi ha vora el bosc de coníferes, a la banda sud del conjunt i, per entendre'ns, mirant banda mar Llobregat.

Per altra banda, ja fa mesos que tinc encallada la novel·la. Va ser un dia qualsevol, es va encallar tota sola, potser al mateix temps que se m'encallava la vida. No sé què va primer, i no sé quina de les dues coses reclamava una sacsejada. Tampoc no sé si és el bona nit final amb emoticones de cors, o bé la son acumulada, el que finalment m'ha fet adormir. Només sé que la màquina del temps s'ha accelerat com si el nou dia, l'esperada aurora d'aquesta altra banda del món, hagués volgut posar una mampara per arreglar-se abans de sortir a escena. Aquesta singular migdiada sense migdia m'ha durat ben bé tres hores, fins que el petit raig de llum de les set del matí s'ha aconseguit enfil·lar al sostre i instal·lar-s'hi com una aranya. Però el que de debò m'ha despertat és Sant Pau, que enmig del silenci, avançant-se dins meu com un metrònom de l'ànima, ha fet dringar la rotunda una de la tarda.

Quan he obert els ulls, el ventilador encara penjava del sostre, aturat, ornamental. El llum de la tauleta de nit encara estava encès, vora les constants vitals del meu rellotge de mà. Miro per la finestra. Ara el sol d'estiu ja furga entre les branques del bosc i les fulles de la persiana, unes faixes amples i daurades es despleguen per l'herba i un esquiroi corre en vertical. El dia ha començat puntualíssim, sense esperar-me i sense arrossegar cap jet-lag. Em desenganxo els llençols blaus i creuo el passadís fins a l'habitació d'escriure, no tant per reprendre res —tinc massa son— sinó per si a través de la finestra de ponent algú ja va fent

cap a la casa principal. Però no, només hi ha la gegantina pomera fent postureigs damunt l'herba, ben fresca i ben alçada com una nena maca al dematí. Aviat hauré d'anar als espais comuns a esmorzar, i sobretot a presentar-me. Encara no he conegut cap dels companys i els hauré d'explicar que soc un escriptor català, i per tal d'estalviar-me fer tot el discurs de Pau Casals hauré de fer via dient *Barcelona*. Ah, sí, diran aleshores. Barcelona, hi afegiran després. Mentre en aquesta altra cambra sobrevolo la taula de la ficció i l'ordinador apagat per encallament, com si sobrevolés la meva encallada pàtria, em pregunto si més que sortir de casa el que buscava era allunyar-me dels meus textos. Del meu relat, del meu monòleg. De mi mateix.

Ha arribat el moment que em toqui l'aire.

Com que encara és molt d'hora, aprofitaré per passejar i reconèixer el terreny. Pantalons curts, espadenyes sense llaços, samarreta blanca. Rellotge. Escales avall, procurant no fer soroll i confiant en una catifa d'espart amortidora, obro la porta. El primer colibrí de la meua vida burxa en una flor de l'entrada, diminut i fantasiós, un-dos-tres canvi de parella. Miro aquests núvols rosats de l'altra punta del planeta, aquests colors pastel difuminats a l'alba de l'altra punta del planeta, em sembla tot tan exòtic que no em puc creure que sigui el mateix cel que fa unes hores despertava els vitralls del mercat de la Boqueria o la sorra de la platja de Sant Sebastià. No, sens dubte no ho és. És impossible.

De vegades penso que si aquí anomenen les coses de manera diferent és perquè l'herba, els arbres, el silenci i els colors no són el mateix. No és que ho pensi, és que ho he pensat sempre i, de fet, n'estic segur: el que canvia no és la llengua, sinó les coses. Els objectes, la vida, el cel, la música, el món no ens volen dir el mateix en un continent o en un altre i per això acaben prenent noms diferents. No és el que signifiquen, és el que volen dir. El que desitgen dir. Per molt que el sol surti per l'est, aquest sol mai no podrà evitar ser un sol de l'oest perquè és que se li veu a la cara. I també es veu d'una hora lluny que el blau, aquí, és d'una altra raça. Una altra sèrie, un altre autor i quasi diria que de tota una altra paleta. I aquests són núvols clarament sioux, aurores ianquis, tonalitats mohicanes que ja fa segles i segles que fan la seva. La vastíssima extensió d'herba es perd entre uns arbres que tampoc no semblen ben bé catòlics. Em poso les mans a les butxaques. S'ha anat escampant una boirina tintada de rosa, subtil, de llavor de magrana transparent. És un tel ambigu que calma les fulles i tonifica el silenci, i que sembla trucar a la porta de les casetes annexes i a la casa principal com una mare que obre unes cortines. No es pot ser escriptor en aquesta vida.

Ara mateix no hi ha ningú despert. Em sento en un particular cara a cara amb el nou continent i amb les exòtiques espècies de núvols, sota aquest cel que si de debò fos el cel no es faria dir *sky*. Després, just al

final de la baixada i abans d'arribar al bosc, un cérvol m'observa. M'interpella, m'aguanta la mirada i indaga. Sembla preguntar, com si fos la clau de tots els misteris, què faig tan lluny de casa.

II

Un dia abans de marxar, vam dinar a casa. A casa de l'ex. La meva excasa.

—Va bé, canelons?

—Va perfecte.

—Farem vermut abans, o sigui que passa quan vulguis.

No hi crec gaire, en els ex. Sé que existeixen, però no hi crec. Perquè en aquell dinar de comiat tampoc no em semblava pas veure-hi exnadons, ni exsogres, ni tan sols excanelons ni exmenjador. Les coses simplement passen, el món gira, i quan es torna a fer de dia o de nit hi ha algunes coses que romanen per sempre encara que canviïn de manera radical. La meva mare va morir, el meu germà va morir i també algun amic íntim, i cap d'ells no és cap ex. Per això el pis on he viscut més de tretze anys no és, no pot ser només un lloc on una vegada vaig viure.

És en un extrem de l'avinguda Gaudí, vora la Sagrada Família. Jo visc a l'altre extrem, a l'Hospital de Sant Pau. El que vam fer fa més de quatre anys és dei-

xaar córrer l'aire, traçar una avinguda entre tots dos per permetre'ns, d'una vegada, caminar sols. Ja sé que, vivint tan a prop, costa estar mai sol del tot. Però és que encara era més impossible, fins i tot era lleig i de mal gust, tenir el costum de provar de fer solos de jazz mentre encara formava part d'un duet de cambra.

Aquell últim dia a Barcelona havia fet la maleta, havia comprovat que tingués la documentació en regla i havia baixat a llegir el diari al forn de pa, pensant que potser se'm notava l'adeu a la cara. Sabia que, un cop fos a l'altra banda de l'oceà, les notícies ja no m'arribarien tan fresques, tan acabades de sortir del forn com el pa de pagès de can Puiggròs. Cada article d'aquell diari era com una postal de comiat, una dedicatòria. Fins i tot els coloms que entraven a alimentar-se de molles i els vells que seien als bancs de l'avinguda tenien un aire d'abandonats, de deixats enrere. És clar que era una sensació desmesurada, ja que només seria fora durant un mes, però tenia ben clar que aquell no seria un viatge qualsevol. Després de quatre anys de viatge cap endins, sota terra i al cor de la sòrdida cova de la solteria, aquell era el meu primer gran enlairament cap enfora. M'ho prenia com una mena de lluna de mel personal, la celebració d'un repte assolit després d'un bon festeig amb la meua ombra: mireu, ja sé tocar sol; mireu, ja sé improvisar sense acompanyament, caminar sense agafar-me als mobles, anar en bici sense rodetes. Volar sol, i de nit, i amb el motor

apagat. El que no sabia era que encara no en tenia ni idea. I, sobretot, no sabia on anar. De fet, això m'era una mica igual. Jo diria que és per això que vaig començar a aficionar-me a escoltar jazz.

—Però... no en teníeu dos, de gossos? —vaig preguntar al veí, un cop vaig arribar al portal de la meva antiga casa.

—Ui, sí que fa temps que no vens per aquí —em va respondre.

Aquella resposta va ser com despertar d'un somni, com sortir d'una presó després d'una llarga condemna. Significava que ja havien passat quatre anys i que la vida continuava, però que la mort també. Hi passo ben sovint, per davant d'aquell portal, però quan deixes de viure en una casa perds el control diari de tots els veïns i fins i tot el control de cada nova pedra a les torres del temple. Per molt a prop que fos. Ara, més aviat controlo com el restaurant Trencadís desapareix per posar-hi un McDonald's, l'obertura d'un enèsim brunch per a expats a l'avinguda o les quatre estacions que se succeeixen a la floristeria. Setembre és temps de jacints i de pensaments.

—Diu que demà plourà molt —va dir la meva ex, per dir-ne d'alguna manera, mentre em servia dos canelons d'esquena cremada—. A quina hora et surt l'avió?

—A la tarda, crec que a les set. Em regaràs les plantes del balcó, oi?

—És clar.

—I el llimoner. Cada setmana.

—Que no pateixis. Qui més vol canelons?

Si l'endemà jo emprenia una mena de lluna de mel amb mi mateix, amb ella vam fer la lluna de mel a Bora Bora. Fa molts anys, d'això. Vint, si fa no fa. Al saló encara hi ha a la vista el llibre sobre Gauguin, *Noa Noa*, il·lustrat amb aquarel·les, un llibre objecte, de *coffee table* vistós i acolorit i fins i tot quasi perfumat. Van ser les nits més envoltants que havia vist mai fins al moment, el porpra més pregon, les estrelles més inexplorades i llunyanes, els cants de cors amb ukelele, *te vai noa nei au aue te maru*. Nits fetes per romandre eternament, com promeses solemnes, que a poc a poc van esdevenir records enganxats a la nevera.

El sapastre del meu fill se'n prendrà tres. La princesa se'n menjarà *en plan* dos i gràcies. Els sogres, silenciosos, anaven més a poc a poc com si masteguessin els records a petits talls i les amnèsies a grans cullerades.

Què els va passar, a aquella jove parella? Doncs que progressivament vam voler tocar músiques diferents, i suposo que per això vaig perdre la paciència, la parsimònia del temps, que és el que permet veure créixer les flors del balcó. Elles creixeran igualment, com ho fan els fills i les llimones del llimoner i les torres dels apòstols, encara que jo en desviï l'atenció. Vam dubtar molt, és clar, de si era un error separar-nos. Potser no hi havia res millor que el que ja te-

niem, per degradat o envellit que estigués. Però per alguna raó, o per moltes raons, el més enllà havia agafat massa importància. La matèria fosca, el desconegut, demanar carta, saber si hi havia vida després de la vida. Un cop havia ja tocat en la més exitosa banda musical, que era la meva família, treure el meu àlbum en solitari per tocar nous sons. Pel que fa a ella i jo, quedaven massa lluny els hits de la nostra gira per la Polinèsia. D'aquí que aparegués l'impuls de desplegar un eixample, d'enderrocar les muralles, evitar costés el que costés una existència insalubre i claustrofòbica. No calia renegar de res. Tampoc la ciutat renega de Santa Maria del Mar, ni de la Llotja, ni del cau medieval on va començar tot. Els malabars modernistes del temple expiatori mai no haurien pogut existir sense els pilars gòtics de la basílica. El cor de la ciutat pot canviar de lloc, o fins i tot expandir-se, però no serà mai a les Glòries, com pretenia Cerdà. L'ànima no entén de cors artificials.

Quan vaig tornar del dinar i vaig enfilar l'avinguda fins a Sant Antoni Maria Claret, vaig pensar en l'endemà i en el meu viatge. Hi pensava mentre em cuinava una truita a la francesa, mentre em repassava la maleta, mentre veia passar davant meu la segona temporada d'una sèrie que oblidaré. Ni tan sols em preocupava la novella pendent, ja escriuria quan fos allí. Millor a la residència, lluny de casa. Segur que reprendria el fil quan hagués canviat d'aires i quan hagués

trobat el meu propi to, lluny d'aquella ciutat que em coneixia des de feia massa anys i que m'estimava des de feia massa segles. Anar a algun lloc on cada cantonada no em portés desenes o centenars o milers de records.

Vaig deixar el rellotge i les ulleres a la tauleta de nit. A la meua vida, només he dormit en un llit de matrimoni. La resta han estat llits dobles, o llits de matrimonis que no eren el meu. Dormir tot sol en un llit doble és tan contradictori com fer-ho en una llitera, s'assembla una mica a ocupar la placenta d'un bessó, o reservar l'espai a una figura invisible. Aquesta presència, mentre no pren forma, té els trets principals d'una doble personalitat. En tens una, que és la de qui dorm sol en un llit que ofereix pista lliure per cargolar-se, per expandir-se com l'Univers o per anar canviant de coixí; però hi ha una ànima bessona alternativa, potencial, latent, que és el teu jo capaç de compartir l'espai amb algú altre i entortolligar-hi braços, arreglar-hi culleres, fer-hi peuets. O dir ens veiem als somnis.

Ara ja fa molts anys que la petita dorm sola. Aqueixa última nit me la vaig imaginar xiuxiuejant-m'ho des de l'altra banda de l'avinguda, des de casa seva, a quatre carrers de casa seva. De ben lluny i a cau d'orella. Vaig apagar el llum, però vaig deixar les cortines ben obertes perquè entrés la lluna, que és la meua manera de mantenir un llum encès quan tot s'apaga. Rere la finestra, a l'estenedor, s'agitava la roba dels

meus fills com banderes d'una pàtria irrenunciable. Samarretes, dessuadores, mitjons: el cor, un sempre ha de saber on és. Vaig tancar els ulls per deixar que el món girés tot sol, però també vaig allargar el peu cap a la banda estribord del llit, com buscant un altre peu on clavar l'àncora. No hi trobava ningú. Ningú no em deia bona nit, ni em diria bon dia. Potser ja era massa tard per fer-me enrere. Potser ja havia llevat la meva àncora, potser ja estava preparat per salpar. Per enlairar-me. Per provar d'assajar el solo de la meva vida.